

Ülkemizde Kişisel Sağlık Verilerinin Paylaşımında Adli Tıp Birimlerinin Rolü Nedir?

Fatmagül Aslan¹, Zerrin Erkol², Yakup Gökhan Doğramacı³

¹Antalya Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Adli Tıp Birimi / Çocuk İzlem Merkezi, Antalya

²Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Adli Tıp Anabilim Dalı, Bolu

³Gaziemir Nevvar Salih İşgören Devlet Hastanesi, İzmir

ÖZET

Amaç: Ülkemizde kişiler tedavi sürecinde hekimi ve bağlı bulunduğu sağlık merkezi ile kişisel bilgilerini paylaşmak durumunda kalmaktadırlar. Ayrıca yapılan tetkikler, hastalık tanıları, kullanılan ilaçlar, yapılan girişim / operasyonlara ilişkin veriler de bu merkezlerin arşiv sisteminde birikmektedir. Adli-hukuki bir süreçte, sigorta işlemleri için kişiler ve/veya özel yetkilendirilmiş vekilleri, temsilcileri, mirasçıları, mahkemeler, sigorta şirketleri bu bilgileri talep etmekte, bunu da çoğu zaman hastanelerdeki Adli Tıp Birimleri üzerinden yapmaktadırlar. Çalışmamızda; kişisel sağlık verilerinin aktarılmasında, güncel hukuksal temelde Adli Tıp Birimlerinin rolü araştırılmıştır.

Yöntem: Çoğunlukla elektronik ortamlarda depolanan bireylere ait kişisel sağlık verilerinin ilgili kişi veya kurumlarca istenmesi durumunda Sağlık Merkezleri başta olmak üzere Adli Tıp birimlerinin rolü araştırılmıştır.

Bulgular: Ülkemizde Hasta Hakları Yönetmeliği'ne ek olarak 24.03.2016 tarihinde kabul edilen Kişisel Verilerin Korunması Kanunu ile kişilerin temel hak ve özgürlüklerinin korunması için kişisel sağlık verileri konu alınmış, gerçek ve tüzel kişilerin yükümlülükleri ile uyacakları usul ve esaslar düzenlenmiştir. Kişisel sağlık verileri, kanunlarda açıkça öngörülen bazı özel durumlar hariç, ilgili kişinin açık rızası olmaksızın aktarılamaz. Bu durumlar; fiili imkansızlık nedeniyle rızasını açıklayamayacak durumda bulunan veya rızasına hukuki geçerlilik tanınmayan kişinin kendisinin ya da bir başkasının hayatı veya beden bütünlüğünün korunması için zorunlu olması, sözleşmenin taraflarına ait kişisel verilerin işlenmesinin gerekli olması, veri sorumlusunun hukuki yükümlülüğünü yerine getirebilmesi için zorunlu olması, ilgili kişinin kendisi tarafından alenileştirilmiş olması gibi durumlardır. Ancak burada, ilgili kişinin temel hak ve özgürlüklerine zarar vermemek esastır.

Sonuç: Kişisel sağlık verilerinin korunması, özel yaşamın gizliliği ilkesinin önemli bir ayağını oluşturmaktadır. Ülkemizde bu konuda bir Kanun ve yönetmeliğin olması, gerek bireyler gerekse kurumlar açısından yol göstericidir. Adli Tıp Birimleri ve sağlık merkezleri sorumluları, yasa ve yönetmeliklerde yer alan hükümlerin dışına çıkmayarak, hasta haklarını gözeterek bu bilgileri paylaşmalı ve hukuksuz paylaşımları önlemek için gerekli önlemleri almalıdırlar.

Anahtar Kelimeler: Kişisel sağlık verileri, hasta hakları, adli tıp